

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Поняття фінансової політики широко застосовується в багатьох аспектах економічної діяльності. В першу чергу, це особлива складова державного сектору економіки. В загальному розумінні цього значення, фінансова політика є комплексом державних заходів із планування, ведення й регулювання фінансової діяльності країни. Фінансова політика держави спрямована на ефективне функціонування фінансів і фінансової системи загалом. З іншого боку, фінансова політика розглядається також на мікрорівні, на рівні суб'єктів господарювання. Її значення хоч і розглядається в рамках малого масштабу, але, тим не менш, є важливою складовою діяльності кожного підприємства.

Визначення фінансової політики банківської установи набуває неабиякого значення для подальших досліджень і аналізу її ефективної побудови та реалізації в сучасних умовах. Враховуючи те, що кожен суб'єкт господарювання має власну специфіку в залежності від його розміру, типу й виду діяльності, фінансова політика буде відрізнятися й мати свої особливості. Наприклад, якщо розглядати державні підприємства, метою яких не виступає отримання прибутку, їх фінансова політика буде спрямована на забезпечення фінансовими ресурсами й обслуговування основної мети ведення діяльності цього суб'єкта господарювання. При цьому, якщо взяти виробничі підприємства, важливою складовою їх фінансової політики стає питання ціноутворення з урахуванням виробничих витрат і собівартості продукту. Саме тому дослідження особливостей фінансової політики банківської установи є важливим задля виокремлення їх від загальної детермінації поняття фінансової політики.

Важливо розуміти, що існує два підходи до трактування фінансової політики банків – з боку держави та з боку банківської установи, зокрема. Перший підхід розглядає фінансову політику держави щодо банківської системи загалом, що є основним інститутом перерозподілу фінансових ресурсів як на державному, так і на споживчому рівні. Другий підхід має на увазі внутрішньогосподарську діяльність банків як суб'єктів господарювання, що надають банківські послуги. У контексті даної теми доцільно розглядати другий підхід. Для коректного визначення поняття доцільно розглянути окремо значення фінансової політики, а також значення банківської установи. Як уже зазначено, фінансова політика може бути розглянута на різних рівнях економіки. Якщо взяти до уваги мікрорівень, то фінансова політика підприємства – це сукупність заходів щодо цілеспрямованого формування, нагромадження, акумуляції і використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних завдань підприємства. Фінансова політика – найбільш важливий складовий елемент загальної політики розвитку підприємства, яка включає також інвестиційну політику, інноваційну, виробничу, кадрову, маркетингову та інші.

Відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність", банківська установа – це юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги. Доцільно розглядати банківську установу зі сторони її діяльності, що, в свою чергу, є залученням у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщенням зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриттям і веденням банківських рахунків фізичних та юридичних осіб. Керуючись принципами менеджменту, фінансова політика банківської установи може бути розглянута як комплекс заходів, спрямованих на планування, організацію, координацію та контроль діяльності банків із метою отримання прибутку задля забезпечення подальшої можливості надання банківських послуг. При цьому, складовими фінансової політики можуть виступати як традиційні елементи фінансової політики підприємств (а саме інвестиційна, інноваційна, кадрова й маркетингова політика), так і складові більш вузького напрямлення - депозитна, кредитна й цінова політика банку. Для ефективної побудови та реалізації фінансової політики банківської установи важливим є поєднання двох аспектів визначення її складових. Урахування специфіки банків дозволяє прослідкувати джерела утворення фінансових ресурсів, а традиційний розподіл елементів фінансової політики дозволить визначити шляхи використання цих ресурсів.

Крім цього, для більш детального аналізу поняття варто розібрати поставлені завдання, що утворюються при формуванні фінансової політики банківської установи. Традиційно основними завданнями ефективної фінансової політики розглядаються: забезпечення джерел фінансування, збільшення прибутків або оптимізація витрат для недопущення збитків, підвищення ефективності ведення діяльності (а саме надання банківських послуг), мінімізація фінансових ризиків. Крім зазначених завдань, напрямами реалізації фінансової політики можуть виступати більш специфічні з огляду на окремі аспекти діяльності банку. Це може бути розробка ринкової політики, що поєднує в собі цінову й маркетингову політику установи. Одним із поставлених завдань може також виступати розширення діяльності банків як шляхом збільшення частки на ринку, так і шляхом диверсифікації надаваних послуг тощо.

В сучасних умовах варто також враховувати властивість гнучкості при розробці фінансової політики банків. Це пов'язано, в першу чергу, із зовнішніми факторами, а саме: з інфляційними процесами, з державною політикою у банківській сфері, з глобалізаційними процесами, враховуючи тісний взаємозв'язок банківської системи з міжнародною діяльністю тощо. Тому, чим детальніше буде розроблена фінансова політика, тим успішніше вона буде реалізована.

Звичайно, що врахування внутрішніх чинників є не менш важливим, але, в даному контексті, внутрішні аспекти діяльності банку є, скоріше, шляхами вирішення завдань, поставлених при розробці фінансової політики банківської установи.

Отже, фінансова політика банківської установи є комплексом заходів, спрямованих на досягнення цілей суб'єкта господарювання шляхом реалізації її складових із урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів.